

Črnjar, Ljiljana. Narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pogled županijske matične službe. Rijeka: Gradska knjižnica Rijeka, 2005. [prikaz]

Pavlinić, Silva

Source / Izvornik: **HKD Novosti, 2005, 49 - 50**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:206:611566>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[RGISKO - Repository of the City and University Library Osijek](#)

ČRNJAR, Ljiljana. Narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pogled županijske matične službe. Rijeka: Gradska knjižnica Rijeka, 2005. 175 str.: ilustr.; 24 cm ISBN 953-97267-2-7

Knjižničarska zajednica Hrvatske dobila je još jednu vrlo vrijednu publikaciju kada je u izdanju Gradske knjižnice Rijeka (GKR) objavljena knjiga voditeljice županijske matične službe Primorsko-goranske županije, diplomirane knjižničarke Ljiljane Črnjar: *Narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pogled županijske matične službe*. Za svaku je pohvalu što je objavljivanje ove publikacije sufinancirala Primorsko-goranska županija, koja je prepoznala njezinu stručnu vrijednost.

Autorica je već u naslovu publikacije čitateljima dala do znanja da će prikazati narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije onako kako ih vidi kao voditeljica županijske matične službe, što znači da će se kritički osvrnuti na postojeće stanje mreže narodnih knjižnica, dati njeno viđenje u budućnosti te progovoriti i o stanju školskih knjižnica uvažavajući sve važeće dokumente na koje se svaka matična služba oslanja u svom radu.

Publikacija već na prvi pogled izaziva kod čitatelja zadovoljstvo svojim izgledom i grafičkim rješenjem te kvalitetnim fotografijama za što su zaslužni Aljoša Brajdić i Ivica Nikolac. Preglednost, metodičnost i sistematičnost u izlaganju podataka još su jedna odlika ovog teksta, a popisi upotrijebljene literature, posebno navodi međunarodnih i domaćih službenih publikacija važnih za rad svake matične službe, jedna su od značajnih vrijednosti ovoga rada.

Nakon uvodne riječi urednice, ravnateljice GKR-a Marije Šegota-Novak, koja je pojasnila nastajanje publikacije te njezinu svrhu i namjenu, slijede četiri cjeline: Postojeća mreža narodnih knjižnica Primorsko-goranske županije; Mreža narodnih knjižnica Primorsko-goranske županije: projekcija za budućnost; Narodne knjižnice Primorsko-goranske županije; Školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pregled stanja. Publikacija sadrži i adresare osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica Primorsko-goranske županije, popise grafičkih prikaza, tabela i karata te bilješku o autorici publikacije.

U prvoj cjelini **Postojeća mreža narodnih knjižnica Primorsko-goranske županije** autorica je precizno i sistematično putem karte, tablica i grafičkih prikaza dala geografska i demografska obilježja Županije i predstavila postojeću mrežu narodnih knjižnica i pokrivenost Županije knjižničnim uslugama. Djelatnost narodnih knjižnica u razdoblju od 1993. do 2003. godine predstavljena je kroz najbitnije pokazatelje: status, prostor i opremu, knjižnične zbirke i sredstva za nabavu knjižnične građe, broj djelatnika, broj korisnika i korištenje knjižnica. Cjelina završava usporedbom osnovnih pokazatelja u djelatnosti u navedenom razdoblju te zaključkom o stanju u usporedbi sa Standardima za narodne knjižnice u RH i prijedlogom za daljnji razvoj knjižnične djelatnosti.

Nastavljajući razmatranje mreže narodnih knjižnica u Primorsko-goranskoj županiji, autorica u drugoj cjelini predlaže modele mreže vodeći računa o tipovima knjižnica (gradske/općinske, stacionarne/pokretne), a stavljajući u središte Gradsku knjižnicu Rijeka kao središnju županijsku knjižnicu. Uspoređujući financijske pokazatelje između otvaranja stacionarnih objekata u općinama koje nemaju knjižnicu s uspostavljanjem bibliobusne službe, autorica je ukazala na veliku prednost kupnje bibliobusa/pokretne knjižnice koja bi zadovoljila potrebe stanovnika za knjigom i svim vrstama informacija na područjima bez knjižnične djelatnosti. Detaljno je obrazložila projekt *Primorsko-goranska bibliobusna služba*, a tabelarno, vrlo pregledno, prikazala cijelu Županiju s mrežom narodnih knjižnica danas te prijedlozima rješavanja knjižnične mreže kroz dvije faze. U zaključku ove cjeline ukazano je na potrebu elektroničke umreženosti, neprekidnu potrebu promidžbe knjižničnih usluga kao i težnju prema virtualnoj i digitalnoj budućnosti knjižnica.

Središnji, treći dio publikacije, **Narodne knjižnice Primorsko-goranske županije**, koji je ujedno i najopsežniji kako tekstem tako i fotografijama, predstavio nam je narodne knjižnice: gradske, općinske i ostale (neregistrirane). Iznimnim metodičkim pristupom čitateljima je omogućen uvid u povijest nastajanja svake knjižnice, razvoj i djelovanje do današnjih dana. Statistički pokazatelji najbitniji za prepoznavanje rada kao i «osobna iskaznica» svake knjižnice elementi su koji svakom čitatelju, a ne samo knjižničnim djelatnicima, pružaju jasan uvid u cjelokupnu mrežu narodnih knjižnica ove Županije. U navedenoj literaturi korištenoj u ovoj cjelini veliku vrijednost čine, osim članaka u zbornicima, časopisima i novinama, bilješke i sjećanja djelatnika koji su, vjerujem, umnogome pridonijeli zanimljivosti teksta.

Posljednja, četvrta cjelina, **Školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pregled stanja**, posvećena je školskim knjižnicama i daje analizu njihovog stanja dobivenu na temelju anketnog upitnika koji županijska matična služba, u okviru svog djelokruga rada, dostavlja školskim knjižnicama svake dvije do tri godine. Unutar ove cjeline posebno su za osnovne, a posebno za srednje škole izneseni osnovni pokazatelji rada temeljeni na: prostoru i opremi, opsegu knjižničnog fonda, broju djelatnika i stručnoj spremi te stupnju stručnog rada koji se obavlja u školskoj knjižnici. Navedeni podaci obrađeni su tekstualno i grafički uz iscrpne komentare. U okviru zaključka autorica je iznijela temeljne probleme školskog knjižničarstva svoje Županije i ponudila neka rješenja. Uz tekst se nalazi i nekoliko fotografija knjižnica osnovnih i srednjih škola, a cjelina završava adresarima osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica.

Prvobitna zamisao autorice bila je izraditi vodič kroz narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije, ali je prikupljajući građu uvidjela da materijal koji ima na raspolaganju pruža znatno veće mogućnosti. Sve to, kao i potreba da se javnosti (ne samo knjižničarskoj!) predstavi stanje knjižnične mreže, ukaže na probleme te daju prijedlozi za budućnost, dovela je do nastanka ove zaista kvalitetne publikacije.

Svi oni koji je budu iščitavali moći će je koristiti u svom radu, a posebno će biti korisna kolegicama i kolegama koji rade u županijskim matičnim službama kao model i poticaj da i sami izrade sličnu publikaciju.

S. Pavlinić
psilva@gskos.hr

ZNANJEM do znanja : prilog metodici rada školskog knjižničara / Jasmina Lovrinčević ... [et al.]. Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2005. 320 str. ; 24 cm. (Radovi Zavoda za informacijske studije ; knj. 16) ISBN 953-175-229-X

Knjiga *Znanjem do znanja: prilog metodici rada školskog knjižničara* zamišljena je, kako je u uvodu rečeno, kao vodič za osmišljavanje i razumijevanje sadržaja rada na poučavanju korisnika s naglaskom na praktičnu obradu teme.

Autorice Jasmina Lovrinčević, Dinka Kovačević, Jadranka Lasić-Lazić i Mihaela Banek Zorica kroz osam poglavlja obrađuju teme poučavanja korisnika školske knjižnice, nove metode u obrazovanju, ulogu nove tehnologije te nastoje opredmetiti ideju doživotnog učenja kroz školsku knjižnicu i umijeće upotrebe izvora informacija i znanja za osobni razvoj i istraživanje.

Prvo poglavlje govori o demokratizaciji obrazovanja kroz dostupnost novih izvora i mogućnosti nove informacijske tehnologije. Naglasak je stavljen na promjene koje su nužne u postojećem obrazovnom sustavu, a vezane su uz širenje i obradu informacija u telekomunikacijskom i internet okruženju. Također, ističe se važnost stalnog učenja i stručnog usavršavanja kao potrebe svakog pojedinca. Sve to otvara vrata knjižnici u obrazovanje bez granica.

Budući da živimo i djelujemo u informacijskom društvu, sljedeće poglavlje posvećeno je informacijskoj pismenosti. Sadrži upute za pretraživanje informacija na internetu te primjere općih i specijaliziranih servisa za pronalaženje informacija. Slijedi primjer jednog od suvremenih oblika učenja – online vođeno učenje – koji podrazumijeva suradnju knjižničara i nastavnika u objašnjavanju učenicima koje izvore koristiti u određenoj situaciji i kako. A na to se odmah nadovezuje i strategija vrednovanja informacijske pismenosti kod učenika.

S obzirom na to da većina školskih knjižničara radi sama, često ih se naziva solo knjižničarima ili *one-person librarian*. A odgovore na pitanja što sve podrazumijeva taj naziv, koje su pozitivne, a koje negativne strane ovog načina rada te zašto školski knjižničar mora znati više, nalaze se u trećem poglavlju.

U četvrtom poglavlju autorice se bave planiranjem i programiranjem rada školskog knjižničara navodeći pritom konkretne i korisne primjere te tri dijela, odnosno 26 pitanja pomoću kojih se ocjenjuje kvaliteta i efikasnost tih planova i programa.

Slijede *Didaktičko-metodičke odrednice odgojno-obrazovnog rada školskog knjižničara*. Kroz opise praktičnih primjera naglašava se važnost nove tehnologije u školskoj knjižnici, fleksibilnost knjižničara i korisnika te suradničko i partnersko planiranje i ostvarivanje rada kojim se potiče “učenje i učenje svakog učenika pojedinačno”.

Poglavlje o edukaciji korisnika školske knjižnice sadrži detaljno razrađene arikulacije satova edukacije, odnosno, stručnog usavršavanja, učenika od prvog razreda osnovne škole do četvrtog razreda srednje škole, nastavnika, nastavnika pripravnika, roditelja te konačno, samih knjižničara.

U poglavlju *Modeli učenja i poučavanja u školskoj knjižnici* kroz 32 primjera obuhvaćeni su interdisciplinarnost, školski projekt, kulturna i javna djelatnost, izvannastavne aktivnosti, radionice, upotreba novih tehnologija itd.

Posljednje poglavlje posvećeno je očekivanjima vezanim uz školsku knjižnicu te se navodi da se od školske knjižnice očekuje potpuno uključivanje u suvremenost, s dobrom materijalnom podlogom za nove načine rada.

Na kraju se nameće zaključak da je knjiga *Znanjem do znanja: prilog metodici rada školskog knjižničara* nezaobilazan dio literature za stručno usavršavanje svakog školskog knjižničara koji teži da školska knjižnica ponovo zauzme važno mjesto u odgojno-obrazovnom sustavu.

A. Sudarević
ana.sudarevic@vt.htnet.hr

PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (16 ; 2004 ; Novi Vinodolski) Zbornik radova / 16. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Novi Vinodolski, [14.-17. travnja] 2004. [Zagreb]: Zavod za školstvo Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci, 2005. 221 str. : ilustr. ; 24 cm Dostupno i u elektroničkom obliku

Tema XVI. proljetne škole školskih knjižničara održane u Novom Vinodolskom bila je *Zdravlje – prilika za integrativno djelovanje školske knjižnice na razvojnu kompetenciju učenika*. Stoga se kroz različite oblike sudjelovanja nastojalo pokazati koliko su i na koje načine školske, ali i narodne knjižnice uključene u promicanje zdravlja. Početak je već sam prostor knjižnice koji treba biti prozračan, bez vlage i s dovoljno svjetla, jer tek se u takvom “zdravom” okruženju mogu organizirati sve daljne aktivnosti o kojima se govori u ovom zborniku.

Osim teme vezane uz zdravlje, predstavljeni su projekti vezani uz međuknjižničnu suradnju, nove informacijske tehnologije u školskoj knjižnici te interdisciplinarnost i timski rad.

Radovi u zborniku podijeljeni su u sedam cjelina: *Izlaganja, Obljetnice i poticanje čitanja, Suradnja, Radionice, Iskustva, Poster, izložbe, promocije te Dobrotvorna akcija*.